

GODS FAMILIE IS GROOT

Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan (Matteüs 2:1)

'Zie', schreef Matteüs letterlijk, 'magiërs uit het Oosten kwamen te Jeruzalem.' Zie - maar wij hoeven nauwelijks meer te kijken, want we kunnen het tafereel wel drómen. Elk jaar rond Kerst komen ze wel weer langs in een of andere preek. Of we stellen ze op in onze kerststal: de drie wijzen het Oosten die samen met de herders het kind in de kribbe komen aanbidden.

Ja, maar kijk, daar heb je het al. In die ene zin zitten al drie misverstanden: de *drie* wijzen uit het Oosten die *samen met de herders* het kind in de *kribbe* komen aanbidden. Om te beginnen: wie zegt dat het er drie waren? De traditie leidt dat af uit de drie soorten geschenken die zij het kind kwamen aanbieden: goud, wierook en mirre. Maar Matteüs noemt nergens hun aantal. Misschien waren het wel zes wijzen. Of negen. Of vijftien. Ja, en dan hebben wij een probleem in onze kerststal, want dan is er geen ruimte meer voor de herders. O, maar dat hoeft geen probleem te zijn! Die wijzen uit het Oosten zijn namelijk helemaal niet in een stal geweest! Kijk maar: 'En zij gingen het *huis* binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder.' Bij Matteüs is helemaal geen sprake van een stal: Maria bewoonde een huisje in een van de smalle straatjes van Bethlehem!

Er zijn dan ook mensen die zeggen dat Matteüs een latere episode van de Kerstgeschiedenis beschrijft: toen de engelen allang het gordijn tussen hemel en aarde weer achter zich hadden teruggetrokken, en Maria en Jozef in Betlehem onderdak hadden gevonden en het kind Jezus al een paar maanden oud was. Maar of dat ook zo is? Hoe dan ook, Matteüs vertelt een ander verhaal dan Lucas. Op zijn eigen wijze geeft hij gestalte aan een thema dat ook Lucas al gebruikte: *bij de geboorte van Jezus worden de laatsten de eersten*. Bij Lucas zijn dat de herders, de mensen aan de onderkant van de samenleving. Maar bij Matteüs zijn die laatsten de wijzen, de vertegenwoordigers van de andere religies die meestal buiten beeld blijven.

'*Magiërs*' noemt Matteüs hen. Dat klinkt mysterieus. En dat is ook de bedoeling. Het waren priesters van een religie waarin de stand van de sterren een hoofdrol speelden. Sterrenwichelaars, zeggen wij dan. Maar

dat is het gekke: ze golden tegelijk als de wetenschappers van die dagen. Wijze mannen van aanzien dus. Ze zijn in het Matteüs-evangelie de vertegenwoordigers van de volkeren die tastend in het duister God zoeken en op hun eigen wegen sporen van God ontdekken. Blijkbaar zit er ook in andere godsdiensten besef van God. Sterker nog, bij Matteüs zijn zij de eersten die de geboren messias op het spoor zijn. Niet Herodes, en zelfs niet de schriftgeleerden, maar mysterieuze magiërs uit duistere traditie. Vanuit hun donkere achtergrond doemen ze op om tastend aan het licht te komen en het kind Jezus hulde te bewijzen.

Als gezin hielden wij ooit een aantal jaren contact met een Foster Parents-kind: Sudhakar heet hij. Hielden, want inmiddels is hij volwassen en dan houdt zo'n contact op. Maar ik moet nog wel eens aan hem denken. Hij woonde in Zuid-India, was een tamil en werd grootgebracht in het hindoe-geloof. Met een zekere regelmaat schreven we elkaar. Altijd begon hij zijn brief met de vaste woorden: 'We are all well and pray to God for your wellbeing' - 'Met ons gaat alles goed, en we bidden God ook voor jullie welzijn.' Daar raakte ik nooit over uitgedacht. Daar was ergens duizenden kilometers ver weg een mannetje dat ook voor ons bad. Hij had waarschijnlijk nog nooit van Jezus gehoord. Maar dat deed er niet toe: hij bad. Hoe komt dat? Dan kunnen we zeggen: dat heeft hij geleerd van zijn ouders, die het op hun beurt weer van hun ouders hebben geleerd. En dat zal waar zijn. Maar wat is dat toch: dat miljoenen mensen over de hele aarde zich wenden tot iets dat zij God noemen? Een moslim in Cairo bidt in z'n moskee weer anders dan dat hindoe-jongetje in Zuid-India; en dat jongetje heeft weer andere gebruiken dan een vrouw van het Akan-volk in Ghana of een boeddhistische monnik in Thailand. Maar ze hebben allemaal dit gemeen: ze vermoeden achter deze werkelijkheid een grotere werkelijkheid die voor ons van belang is om onze weg in het leven te vinden. En de meesten noemen die werkelijkheid 'God' en vertrouwen erop dat die 'God' hen hoort. Waar komt dat toch vandaan? Wat hebben al die verschillende volkeren dan toch in de werkelijkheid ontwaard? Waarom is de mens van nature zo religieus? Ik weet geen ander antwoord dan dit: de Geest van God waait waarheen Hij wil. Hij houdt geen halt bij de grenzen van geloofssystemen. Sudhakar ging als gelovige over andere wegen dan ik. Maar de Geest van God heeft zijn geheim ook in de diepste dromen van dat mannetje uitgezaaid, en hem op wegen geplaatst waarover ook hij tastend aan het licht kan komen.

Uit een donkere achtergrond die wij niet kunnen duiden, doemen ze op,

de magiërs. Ze hadden een ster gevolgd. Waarschijnlijk wilde Matteüs hen tekenen als astrologen. Maar dat doet er niet toe. Het gaat hierom: God leidde hen op de weg waarover *zij* Hem zochten. Dat was een andere weg dan die van de Wet en de Profeten. Maar blijkbaar is dat niet de enige weg. Daarom kunnen wij ons soms wonderlijk verwant voelen met de oprechte vroomheid van hart bij anders-gelovigen. Soms meer dan met de dorheid van hart bij letterknechten in eigen religie. En wij hebben misschien meer gemeen met mensen die op andere wegen Gods aangezicht zoeken te vinden dan met hen die het zoeken naar God hebben opgegeven als een achterhaalde zaak.

Veel mensen zien het christendom als de enige weg tot God. Maar ik keer het liever om: God kent meer wegen dan het christendom om mensen te bereiken. Hij heeft een geheim met hen waarin wij niet kunnen treden. Wij kunnen dan ook maar beter niet oordelen over het waarheidsgehalte in andere religies. Maar dat betekent ook dat je niet moet zeggen: alle religies zijn gelijk. Om dat te kunnen zeggen zou je namelijk alle religies moeten kennen en dat kan niemand. Wij kunnen ons dan ook maar beter concentreren op de weg die ons is gewezen, de weg van Jezus, de weg van de Schrift. Maar op die weg kruisen soms anderen ons pad, doemen mensen op uit een wereld die wij niet kennen, maar die ons doet vermoeden: Gods familie is veel groter dan wij denken.

VOORBEREIDING

Welkomstwoord

We zingen (2x):

Je-zus, U bent het licht in ons
le - ven: laat nim-mer toe dat mijn
duis-ter tot mij spreekt. Je - zus U bent
het licht in ons le - ven: o - pen
mij voor uw lief - de, o Heer.

(uit: Lieder en gebeden uit Taizé)

we gaan staan

Stilte voor persoonlijke voorbereiding

Bemoediging, drempelgebed en groet

- v.: onze hulp is in de naam van de Heer
g.: **die hemel en aarde gemaakt heeft**
v.: die trouw blijft tot in eeuwigheid
g.: **en niet laat varen het werk van zijn handen**
v.: Laten wij bidden.....
door Jezus Christus, onze Heer.
g.: **Amen**
v.: de Heer zij met u
g.: **Ook met u zij de Heer**

Aanvangslied: **Psalm 87**

we gaan zitten

Over de dienst

Gebed om ontferming

v.: zo bidden en zingen wij:

Ky-ri-e e - lei-son, Ky-ri-e e - lei-son,
Ky - ri - e e le - i - son.

Glorialied: **Gezang 140**

ROND HET WOORD

Gebed van de zondag

Na het gesprek met de kinderen
(melodie gezang 28)

Wij steken de kaarsen aan
en gaan met de lampen hier vandaan.
Wij horen in eigen taal
verhalen van God en de mensen.
We zingen verwonderd een lied
dat God ons zijn vriendschap biedt.

Lezing: **Matteüs 2, 1-12**

1 Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. 2 Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.' 3 Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. 4 Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. 5 'In Betlehem in Judea,' zeiden ze tegen hem, 'want zo staat het geschreven bij de profeet: 6 "En jij, Betlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden."' 7 Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, 8 en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: 'Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.' 9 Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. 10 Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde. 11 Ze gingen het huis binnen en vonden het kind

